

OIKEUTESI TYÖNTEKIJÄNÄ SUOMESSA:

- Olet tasa-arvoinen suomalaisen työntekijän kanssa
- Saat työehtosopimuksen mukaista palkkaa
- Saat ylitöistä korvausta
- Saat pitää sairauslomaa
- Saat perehdytyksen työhösi
- Saat liittyä ammattiliittoon, josta voit saada neuvoa eduistasi ja oikeuksistasi työssä
- Saat ilmoittaa työssä kohtaamistasi ongelmista työnantajalle tai työsuojeluviranomaiselle

VARMISTA, ETTÄ OIKEUKSIASI EI RIKOTA SEURAAVILLA TAVOILLA:

- Sinulla ei ole työsopimusta
- Sinulle ei makseta sovittua palkkaa
- Et maksa palkastasi veroja
- Sinua syrjitään työpaikalla esim. ihonvärisi tai uskontosi takia
- Työympäristösi ei ole turvallinen ja aiheuttaa riskin terveydelle
- Joudut maksamaan saadaksesi työpaikan tai sinua painostetaan työhön, jota et halua tehdä

TYÖEHTOSOPIMUS = Työntekijöiden ja työnantajajärjestöjen välinen sopimus työehdoista, kuten työajoista ja palkasta.

TYÖSUOJELU = Toimintaa, joka pyrkii vähentämään työstä työntekijälle koituvia fyysisiä tai psyykkisiä vaaroja ja haittoja.

TYÖSYRJINTÄ = Epätasa-arvoinen toiminta tai kohtelu työpaikalla esim. kansalaisuuden, ihonvärin, sukupuolen, iän tai uskonnon perusteella. Työsyryntä on rangaistava rikos.

AMMATTILIITTO = Työntekijöiden järjestö, joka puolustaa ja parantaa työntekijöiden työehtoja. Liiton jäsenyys on vapaaehtoista. Suomessa on useita ammattiliittoja.

IHMISKAUPPA = Työperäisessä ihmiskaupassa työntekijää voidaan harhauttaa tai painostaa työhön ilman työsopimusta, liian alhaisella palkalla tai liian pitkällä työajolla, tai työnantajalle velkaantuen. Ihmiskauppa voi olla kyseessä, jos työntekijää tai hänen läheisiään uhataan väkivallalla. Ihmiskauppa on vakava yksilön vapauteen kohdistuva ihmisoikeusrikos.

YHTEYSTIETOJA:

- Verotoimisto **vero.fi** ja verokorttiasiat:
029 497 000
- Opetushallituksen **oph.fi** puhelinvaihe:
029 533 1000
- Työsuojeluviranomaisten neuvontapuhelin:
029 501 6620
- SAK:n palvelunumero maahanmuuttajille:
0800 414 004
- Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä:
029 546 3177

TÖITÄ ETSIMÄSSÄ?

KIINTIÖPAKOLAISEN ENSIASKELEITA SUOMALAISEEN TYÖELÄMÄÄN

VINKKEJÄ TYÖELÄMÄÄN SUOMESSA:

- Mene aina ajoissa töihin
- Noudata etukäteen sovittuja työvuoroja ja vapaapäiviä
- Noudata ohjeita
- Kysy rohkeasti neuvoa
- Ole itsenäinen ja aktiivinen
- Tee työsi huolellisesti
- Jos sairastut, ilmoita siitä työnantajallesi heti!
- Huolehdi omasta hyvinvoinnistasi ja työssä jaksamisestasi
- Ole avoin ja kärsivällinen – suomalaiseen työelämään sopeutuminen kestää jonkin aikaa

TYÖHÖN VALMISTAUTUMINEN

- Sinulla on kiintiöpakolaisena Suomeen saavuttuasi voimassaoleva oleskelulupa ja työnteko-oikeus. Työnteko-oikeudesta on merkintä oleskelulupakorttissasi.
- Työpaikan löytäminen on helpompaa, jos osaat suomea tai ruotsia. Kielen opiskelu kannattaa aina!
- Koulutus on tärkeää. Suomessa moneen työhön vaaditaan virallinen koulutus.
- Työnantaja kysyy usein todistuksia opinnoista ja töistä. Joissain tapauksissa todistuksista on esitettävä auktorisoitu suomennos.
- Jos sinulla on jo tutkinto ja haluat tietoa tutkinnon tunnustamisesta Suomessa, voit hakea lisätietoa Opetushallituksen sivuilta: oph.fi ja Valviran sivuilta: valvira.fi
- Kannattaa selvittää mahdollisuksiasi suorittaa täydentäviä koulutuksia. Esimerkiksi hygienia-passi-korttia edellytetään usein keittiö-, ravintola- ja kahvilatyössä, ja työturvallisuuskorttia edellytetään rakennusalan töissä.
- Kansalaistaidot auttavat myös työmarkkinoilla. Oppikirja Suomen yhteiskunnasta on vapaasti saatavissa: yhteiskuntaorientaatio.fi muun muassa ruotsiksi, englanniksi, arabiaksi, dariksi ja somaliaksi.

TYÖN HAKEMINEN

- Työ- ja elinkeinotoimistosta (TE-toimisto) saat opastusta työnhakuun sekä tietoa avoimista työpaikoista, maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksesta ja muista koulutuksista. Lisätietoa: te-palvelut.fi
- Jos sinulla ei ole työtä, tai jos jätät työttömäksi, ilmoittaudu TE-toimistoon työnhakijaksi mahdollisimman pian, jotta et menetä mahdollista työttömyysetuuttasi.
- TE-toimiston asiakkaana velvollisuutesi on pitää työnhakusi voimassa katkeamatta. Sinun on myös otettava vastaan TE-toimiston tarjoamat koulutus- tai työpaikat.
- Suomessa työnhaku tapahtuu useimmiten internetissä. Voit täyttää hakulomakkeita työnhakusivustoilla tai lähettää hakemuksesi ja ansioluettelosi (eli CV) sähköpostitse.
- Työnantaja kutsuu sopivat hakijat työhaastatteluun. Varaudu perustelevaan, miksi olisit hyvä työntekijä hakemaasi tehtävään. Haastatelluista työnantaja valitsee kenet palkkaa.

TYÖN ALOITTAMINEN

- Allekirjoita kirjallinen työsopimus työnantajan kanssa. Varmista, että ymmärrät sopimuksen sisällön ennen sen allekirjoittamista. Työsopimuksessa on luettava mm. palkka, työtunnit, työsuhteen kesto ja työtehtävä. Työsopimuksessa ei saa ilmoittaa totuudenvastaisia tietoja.
- Palkanmaksua varten tarvitset pankkitilin. Ilmoita pankkitilin numero palkanlaskijalle, jotta palkkasi voidaan maksaa.
- Verokortti on tärkeä paperi! Hanki verokortti vero toimistosta tai tulosta se vero toimiston verkkopalvelun kautta: omavero.fi. Jos et toimita verokorttia ajoissa palkanlaskijalle, otetaan palkasta 60 % veroa. Ilmoita myös pankkitilin numerosi lomakkeella vero toimistoon saadaksesi mahdolliset veronpalautukset.
- Säilytä aina yksi alkuperäinen työsopimus itselläsi. Kelalle ja muille viranomaisille voit esittää kopion.
- Jos sinä tai perheesi jäsen saatte taloudellista tukea Kelasta tai sosiaalipalveluista, sinulla on velvollisuus ilmoittaa heti työnsaannista viranomaisille. Ilmoitus on hyvä tehdä kirjallisena ja liittää mukaan kopio työsopimuksestasi.